

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.9.43>**Сергій Шульгін,***аспірант кафедри кримінального права та правосуддя
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука*

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СУМНІВУ У ВНУТРІШНЬОМУ ПЕРЕКОНАННІ СЛІДЧОГО, ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ОЦІНКИ НИМИ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

У статті проведено аналіз ролі та значення сумніву у внутрішньому переконанні слідчого, прокурора під час оцінки ними доказів у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування.

На підставі проведеного аналізу положень ч. 3 ст. 62 Конституції України та ч. 4 ст. 17 КПК України обґрунтовано тезу про те, що сумнів містить психологічну та юридичну складові частини, та надано їх визначення. Так, під психологічною складовою частиною запропоновано розуміти внутрішнє усвідомлення слідчим, прокурором відсутності достатньої сукупності належних, допустимих та достовірних доказів, які б у своїй сукупності вказували на вчинення особою кримінального правопорушення. Щодо юридичної складової частини сумніву, то зазначено, що вона виходить із психологічної складової частини та крізь призму презумпції невинуватості зобов'язує слідчого та прокурора прийняти процесуальне рішення, яке вказує на невинуватість особи та породжує відповідні юридичні (процесуальні) наслідки у вигляді безмовного закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування.

Доведено, що упевненість і сумнів слідчого та прокурора під час досудового розслідування у кримінальному провадженні не можуть бути статичними та є динамічними. Названа динаміка впевненості та сумніву зумовлена пізнавальними процесами в діяльності слідчого та прокурора у кримінальному провадженні. На підтвердження цієї теорії зазначено, що кожен здобутий доказ у ході досудового розслідування впливає на внутрішнє переконання слідчого і прокурора. У залежності від результатів здобутих та оцінених доказів упевненість та сумнів можуть посилюватись чи послаблюватись, аж до повного переходу у протилежний стан від упевненості до сумніву та навпаки.

У статті зазначено, що упевненість та сумнів мають свої межі, які породжують відповідні правові наслідки. Так, найвищою межею впевненості у винуватості прокурора в конкретному кримінальному правопорушенні є його внутрішня переконаність у винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення, що зобов'язує його направити обвинувальний акт до суду. Найнижчою межею сумніву є вичерпання можливостей для здобуття доказів винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. Такий сумнів втрачає властивість динаміки, набуває статичного характеру та породжує обов'язок прокурора закрити кримінальне провадження.

Підтримано авторів, які вказують на позитивну роль у формуванні внутрішнього переконання слідчого прокурора, оскільки сумніви є важливою рушійною силою та спонукають до вжиття заходів, вчинення дій, спрямованих на одержання нових знань, що дасть можливість їх усунути та сформулювати обґрунтоване переконання.

Ключові слова: оцінка доказів, внутрішнє переконання, сумніви в оцінці в оцінці доказів, тлумачення сумнівів, наслідки наявності сумнівів.

Постановка проблеми. Прийнятий у 2012 році новий Кримінальний процесуальний кодекс України, на відміну від попереднього, визначив, що слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд повинні здійснювати оцінку доказів за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом. Наведений законодавчий

припис свідчить про те, що оцінка доказів є повністю суб'єктивним процесом суб'єкта оцінки доказів, який обмежений незначними правовими рамками – керуванням при цьому законом.

У процесі оцінки доказів слідчим та прокурором, яка відбувається за внутрішнім переконанням, у них виникають відчуття упевненості та сумніву у правомірності та правильності своїх дій. Обидва ці почуття

є дуже важливими для внутрішнього психологічного стану слідчого та прокурора, оскільки від кожного з них залежить подальший стан розслідування, якість зібраних доказів, що в кінцевому підсумку відображається на виконанні завдань кримінального провадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню сумнівів у системі внутрішнього переконання слідчого, прокурора під час здійснення ними оцінки доказів присвяти свої праці В.Д. Берназ, Р.С. Белкін, В.В. Вапнярчук, Н.В. Глинська, Ю.М. Грошевий, О.О. Кіпер, В.Я. Марчак, Н.В. Профатилова, Г.М. Резнік, С.М. Смоков та інші, однак у переважній більшості ними досліджувалась психологічна складова частини сумніву, в той час як інша його сторона – юридична – практично залишилась недослідженою.

Метою цієї статті є дослідження впевненості та сумніву, їх ролі та значення в здійсненні оцінки доказів слідчим і прокурором у кримінальному провадженні, з'ясування його суті, а також обґрунтування тези про існування психологічної та юридичної складової частини сумніву.

Виклад основного матеріалу. На думку В.В. Вапнярчука, впевненість – це такий стан суб'єкта доказування, коли він без вагань висловлює своє відношення до істинності чи неістинності результатів пізнання [3, с. 107]. Відомий радянський психолог К.К. Платонов впевненість розглядає як відсутність сумнівів, засновану на знанні [8, с. 109].

Звертаючи увагу на важливе значення впевненості слідчого у правильності здійсненої оцінки доказів та своїх дій, В.Д. Берназ та С.М. Смоков пишуть, що впевненість у правильності висновків у справі внаслідок переконливості зібраних у справі доказів є ще однією з форм психологічного стану слідчого, зумовлюючи його рішучість діяти відповідно до здобутих знань. Через впевненість слідчий переконується, і що переконаність слід розглядати як непохитну віру в істинність, справедливість свого рішення. Переконаність дозволяє слідчому виробити однозначні рішення і проявити волю в їх здійсненні без вагань і сумнівів. Вона дає можливість зайняти стійку позицію відносно оцінок суті кримінальної справи. При цьому важливо, що сама по собі переконаність у відриві від її гносеологічної основи не забезпечує істинності внутрішнього переконання слідчого. Сформована окремо від сукупності зібраних у справі доказів, вона буде помилковою, такою, що перекручує дійсність [1, с. 33]. Такої ж думки дотримується О.О. Кіпер, зазначивши, що впевненість у правильності

висновків у справі внаслідок переконливості зібраних у справі доказів є ще одним психологічним аспектом внутрішнього переконання слідчого, що зумовлює його рішучість діяти відповідно до здобутих знань [9, с. 109]. Як вірно зазначає Ю.М. Грошевий, через впевненість особа приходиться до переконаності, яку потрібно розглядати як непохитну віру в істинність, справедливість свого рішення. Упевненість дозволяє виробити однозначне рішення і проявляти свою волю у його реалізації без вагань та сумнівів [6, с. 17].

Протилежним почуттю впевненості є сумнів. Сумнів не може призвести до формування переконання суб'єкта доказування і навіть виключає його. Кримінальне процесуальне законодавство прямо забороняє за наявності сумнівів, тобто за відсутності внутрішнього переконання, приймати рішення щодо винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення [3, с. 108]. Почуття впевненості та протилежне почуття сумніву є емоціями, які називають інтелектуальними. Інтелектуальні емоції чи переживання входять як складова частина у свідоме життя людини і відіграють важливу (хоча й не основну) роль у будь-якій пізнавальній діяльності [14, с. 480].

І.А. Шакіров розглядає сумнів як особливий психологічний стан, джерело якого слід шукати в самій особистості, у відсутності в неї цілісності в сприйнятті світу й себе в цьому світі й звідси – в неготовності до вибору, до прийняття відповідального рішення. Він підкреслює, що віра завжди супроводжується сумнівами [15, с. 135]. Г.М. Резнік сумнів визначає як складний психологічний стан, який означає «свідомість недоказаності, непереконавості, переживання невдоволення тим, що видається за істину, за вирішення поставленої задачі». Як інтелектуальна емоція, як внутрішнє переживання невпевненості в істинності результату пізнання воно може бути відірване від особистості суб'єкта, у свідомості якого існує [12, с. 106].

Разом із цим у науковій літературі неодноразово акцентувалась увага на позитивній ролі сумнівів у внутрішньому переконанні слідчого, прокурора під час оцінки доказів. Як пише В.В. Вапнярчук, сумніви спонукають до вжиття заходів, вчинення дій, спрямованих на одержання нових знань, що дасть можливість їх усунути та сформулювати обґрунтоване переконання [3, с. 108]. Автори підручника з теорії доказів у кримінальному процесі із цього приводу зазначають, що у процесі доказування сумніви відіграють позитивну роль, спонукаючи до пошуку нових даних, які дозволяють пере-

йти від ймовірного до достовірного знання. Однак під час підсумкової оцінки наявності сумнівів, які свідчать про відсутність внутрішнього переконання, робить неможливим прийняття позитивного рішення у справі [14, с. 479]. Подібної точки зору дотримується Г.М. Резнік, який пише, що у процесі доказування сумніви виконують надзвичайно цінну функцію, спонукаючи до поглибленої та об'єктивної оцінки доказів, до пошуків нових даних, будучи протиотрутою проти упередженості та поверховості суджень [12, с. 112].

Відповідно до ч. 3 ст. 62 Конституції України та ч. 4 ст. 17 КПК України всі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь. Цю формулу потрібно розуміти в тому сенсі, що сумніви у процесі доказування повинні бути усунуті шляхом додаткового збирання доказів, а якщо подальше дослідження безперспективне, то під час підсумкової оцінки доказів сумнівний факт обвинувального характеру вважається неустановленим [14, с. 479]. Таких же поглядів дотримується О. Чорнобай, який пише, що часто про ту чи іншу правильну сформульовану тезу судять, наскільки вона доказова чи ні. Якщо для доведення тези є достатня кількість аргументів, то таку тезу можна вважати доказовою, в іншому випадку – недоказовою або сумнівною [17, с. 269].

Як уже зазначалось, кримінальне процесуальне законодавство прямо забороняє за наявності сумнівів, тобто за браком внутрішнього переконання, приймати рішення про винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення. Вважаємо, що в таких випадках не може бути і прийнятим рішення про притягнення особи до кримінальної відповідальності (повідомлення про підозру) та пред'явлення обвинувачення (складання обвинувального акту). З огляду на викладене підтримуємо думку Н.В. Глинської, що до моменту ухвалення рішення у слідчого, прокурора або судді не повинно залишатися ніякого сумніву в правильності свого рішення [5, с. 83]. Як пише В.Я. Марчак, у психологічному аспекті суттєвим для процесу формування внутрішнього переконання є переростання сумніву (як наслідку ймовірних знань) у переконаність судді [10, с. 84].

У зв'язку з викладеним вважаємо, що в контексті положень ч. 3 ст. 62 Конституції України та ч. 4 ст. 17 КПК України сумнів містить психологічну та юридичну складові частини. На наш погляд, під психологічною складовою частиною слід розуміти внутрішнє усвідомлення слідчим, прокурором відсутності достатньої сукупності належних, допустимих та достовірних доказів, які б

вказували на вчинення особою кримінального правопорушення. Юридична складова частини сумніву виходить із психологічної складової частини та крізь призму презумпції невинуватості зобов'язує слідчого та прокурора прийняти процесуальне рішення, яке вказує на її невинуватість та породжує відповідні юридичні (процесуальні) наслідки у вигляді закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування.

Знання обставин кримінального провадження, забезпечене достатньою сукупністю доказів, не повинно залишати місця для сумнівів у правомірності прийнятого рішення. У процесі збирання, перевірки і оцінки доказів слідчий пізнає обставини вчиненого злочину. Однак щоб наявність обставин не викликала сумнівів, він вправі висувати контрверсії і шукати шляхи до отримання нових доказів уже відомих фактичних обставин. Висновок про достатність доказів можна зробити тільки через оцінку кожного доказу окремо, покладеного в основу обвинувачення і усїєї сукупності. Оцінка доказів і їх аналіз і співставлення, усунення протиріч у показаннях про обставини справи мають місце на усїй стадії досудового слідства і зумовлені набором об'єктивної інформації. Це дозволяє слідчому прийти до висновку про те, що зібраними доказами встановлені всі ті обставини, які необхідно відобразити в постанові про притягнення як обвинуваченого, щоб надати правильну кримінально-правову кваліфікацію діям особи [11, с. 91].

При цьому вважаємо, що упевненість і сумнів слідчого та прокурора під час досудового розслідування у кримінальному провадженні не можуть бути статичними, а мають тенденцію до динаміки. Така динаміка упевненості та сумніву пов'язана пізнавальною діяльністю слідчого та прокурора у кримінальному провадженні. Кожен здобутий доказ у ході досудового розслідування впливає на внутрішнє переконання слідчого і прокурора. У залежності від результатів здобутих та оцінених доказів упевненість та сумнів можуть посилюватись та, навпаки, послаблюватись, аж до повного переходу у протилежний стан від впевненості до сумніву та навпаки.

Також слід підкреслити, що впевненість та сумнів мають свої межі, які породжують відповідні правові наслідки. Так, найвища межа впевненості прокурора у винуватості особи в конкретному кримінальному правопорушенні зобов'язує його направити обвинувальний акт до суду. Найнижчою межею сумніву є вичерпання можливостей для здобуття доказів винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. Вважаємо,

що такий сумнів втрачає властивість динаміки, набуває статичного характеру та породжує обов'язок прокурора закрити кримінальне провадження.

Питання про сумнів під час оцінки доказів впритул підводить нас до розгляду психологічного аспекту внутрішнього переконання. Переконання як ставлення суб'єкта до своїх знань, висновків і рішень, як відчуття впевненості, переконаності є психологічною категорією. Слово «внутрішнє» підкреслює психологічний аспект переконання [13, с. 367]. У внутрішньому переконанні відображаються своєрідність та особливості психічного складу кожного суб'єкта доказування. Функціональне призначення психологічної складової частини переконання полягає в тому, що вона допомагає подолати сумніви, які виникають у процесі пізнання, зумовлює його активний творчий характер. Саме цей (психологічний) аспект внутрішнього переконання як результату оцінки доказування проявляється у вимозі закону щодо вмотивованості висновків певного суб'єкта кримінального провадження [4, с. 80].

В. Шенітько від внутрішнім переконанням розуміє усвідомлену потребу особи, використання нею власних думок, поглядів і знань. Під час ухвалення рішень на основі внутрішнього переконання не допускається ніяких сумнівів [16, с. 167].

Внутрішнє переконання, щоб бути достовірним, повинне являти собою категоричний, однозначний висновок із матеріалів справи, який не допускає ніяких сумнівів. Відсутність сумнівів у правильності наших знань, висновків і рішень обов'язкове для внутрішнього переконання. При цьому сумнів повинен розумітись подвійно: як логічна можливість за наявності даних стверджувати дещо несумісне з висловленим положенням і як психічне переживання невпевненості у його правоті. Сумнівом є стан вагання нашої думки між твердженням і запереченням будь-яких фактів або будь-якого зв'язку між ними. Таке вагання нашої свідомості між різними можливостями зазвичай має емоційне забарвлення [14, с. 479]. Ю.М. Грошевий пише, що функціональне призначення психологічних елементів у структурі переконання полягає в тому, що вони допомагають подолати сумніви в установленні фактів, які входять у предмет доказування, направляють процесуальну діяльність на повний, об'єктивний і всебічний розгляд обставин кримінальної справи. Тому переконання у психологічному аспекті характеризується впевненістю і правильністю прийнятого у справі рішення і відчуттям довіри до свого висновку з точки зору відповідності його

закону, цілям і завданням кримінального провадження [7, с. 8].

Психологічний аспект переконання потрібно розглядати як продукт взаємодії розуму, почуттів і волі, це не просто думка, правильний погляд, а емоційно забарвлена внутрішня сила, яка регулює і направляє людську поведінку. У внутрішньому переконанні відображаються своєрідність та особливості психічного складу кожного суб'єкта доказування. Функціональне призначення психологічної складової частини переконання полягає в тому, що вона допомагає подолати сумніви, які виникають у процесі пізнання, зумовлює його активний творчий характер. Саме цей (психологічний) аспект внутрішнього переконання як результату оцінки доказування проявляється у вимозі закону щодо вмотивованості висновків певного суб'єкта кримінального провадження [3, с. 104].

Заслугує на підтримку думка О.О. Кіпера, який зазначає, що у психологічному аспекті внутрішнє переконання можна розглядати в динаміці (як процес його формування) і в статичності (як результат). У процесі його формування відбувається вироблення власної думки, подолання й усунення сумнівів, невпевненості. У результаті слідчий приходиться до внутрішнього стану стійкої впевненості у правильності своїх висновків, набуває рішучості зафіксувати такі висновки в процесуальних документах, висловити за необхідності їх публічно, набуває готовності відстоювати власний погляд перед прокурором, начальником слідчого підрозділу, судовими інстанціями, а також нести за них відповідальність [9, с. 105].

Логічна природа переконання полягає в тому, що воно представляє собою зроблений на підставі дотримання законів і правил логіки, категоричний і, на думку певного суб'єкта, достовірний та єдино можливий висновок щодо обставин предмету доказування. Такий висновок не повинен допускати жодних сумнівів [3, с. 104].

Досліджуючи процес формування внутрішнього переконання, В.Я. Марчак пише, що він пов'язаний із безперервними усуненнями сумнівів, які виникають під час розгляду справи. На внутрішнє переконання впливає вся доказова інформація, яка досліджується згідно із загальними правилами кримінального процесу [10, с. 84].

Як правильно відзначає В.Д. Берназ, переконання повинно бути суб'єктивним критерієм достовірності пізнання того, що відбулося під час злочину. Переконання слідчого базується на неодноразово перевіреніх фактах та аргументованих висновках і, як правило, являє собою категоричну,

однозначну думку, яка не допускає сумнівів у правильності використання під час досудового розслідування знань, методів засобів, технологій. Переконання слідчого характеризує його емоційно-інтелектуальний рівень як суб'єкта пізнання, яке формується під час осмислення та дослідження реальних об'єктів, слідів, інформації про вчинений злочин і ґрунтується на психологічних та професійних можливостях особи слідчого, на вмінні використовувати логічні засоби мислення (аналіз, синтез, індукція, дедукція, гіпотеза, аналогія) з метою виявлення та доказування зв'язків між підозрюваним та кримінальною подією. Переконання – це категорія комплексна, її головна сутність полягає в упевненості слідчого в достатньо обґрунтованій єдиній можливості сформульованого безсумнівного висновку, що настає за результатами його діяльності, спрямованої на доказування розслідуваного кримінального правопорушення [2, с. 18].

Висновки

Проведений нами аналіз підтвердив, що кримінальне процесуальне законодавство забороняє за наявності сумнівів, тобто за браком внутрішнього переконання, прийняти рішення про притягнення особи до кримінальної відповідальності (повідомлення про підозру) та пред'явлення обвинувачення (складання обвинувального акту).

У контексті положень ч. 3 ст. 62 Конституції України та ч. 4 ст. 17 КПК України сумнів містить психологічну та юридичну складові частини. Під психологічною складовою частиною слід розуміти внутрішнє усвідомлення слідчим, прокурором відсутності достатньої сукупності належних, допустимих та достовірних доказів, які б вказували на вчинення особою кримінального правопорушення. Юридична складова частини сумніву виходить із психологічної складової частини та крізь призму презумпції невинуватості зобов'язує слідчого та прокурора прийняти процесуальне рішення, яке вказує на її невинуватість та породжує відповідні юридичні (процесуальні) наслідки у вигляді закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування.

Упевненість і сумнів слідчого та прокурора під час досудового розслідування у кримінальному провадженні не можуть бути статичними, а мають тенденцію до динаміки. Така динаміка впевненості та сумніву зумовлена пізнавальною діяльністю слідчого та прокурора у кримінальному провадженні. Кожен здобутий доказ у ході досудового розслідування впливає на внутрішнє переконання слідчого і прокурора. У залежності

від результатів здобутих та оцінених доказів упевненість та сумнів можуть посилюватись та, навпаки, послаблюватись, аж до повного переходу у протилежний стан від упевненості до сумніву та навпаки.

Упевненість та сумнів мають свої межі, які породжують відповідні правові наслідки. Так, найвища межа впевненості у винуватості особи в конкретному кримінальному правопорушенні зобов'язує прокурора направити обвинувальний акт до суду. Найнижчою межею сумніву є вичерпання можливостей для здобуття доказів винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. Такий сумнів втрачає властивість динаміки, набуває статичного характеру та породжує обов'язок прокурора закрити кримінальне провадження.

Список використаних джерел:

1. Берназ В.Д. Рішення слідчого (криміналістичний, процесуальний та психологічний аспекти) : монографія / МВС України. Одеський юрид. ін-т НУВС. Одеса, 2005. 150 с.
2. Берназ В.Д. Правові та психологічні аспекти оптимізації формування переконання слідчого у кримінальному провадженні як основа оцінки доказів. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 3. С. 11–21.
3. Вапнярчук В.В. Сутність, зміст та механізм формування внутрішнього переконання як результату оцінки доказування. *Юрист України*. 2014. № 4. С. 103–110.
4. Вапнярчук В.В. Сутність внутрішнього переконання в кримінальному процесуальному доказуванні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2015. Вип. 31(3). С. 78–81.
5. Глинська Н.В. Обґрунтування рішень у кримінальному процесі : дис. ... канд. юрид. наук. Харків : Б. в., 2003. 238 с.
6. Грошевой Ю.М. Проблемы формирования судейского убеждения в уголовном судопроизводстве. Харьков : «Вища школа», 1975. 144 с.
7. Грошевой Ю.М. Теоретические проблемы формирования убеждения судьи в советском уголовном судопроизводстве : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 ; Харьков. юрид. ин-т. Харьков, 1975. 34 с.
8. Платонов К.К. О системе психологии. Москва : «Мысль», 1972. 216 с.
9. Кіпер О.О. Процесуальна самостійність слідчого як гарантія всебічного, повного й неупередженого розслідування у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2017. 228 с.
10. Марчак В.Я. Поняття та юридико-психологічні особливості формування внутрішнього переконання судді. *Європейські перспективи*. 2013. № 5. С. 83–88.
11. Профатилова Н.В. Оценки следователем достаточности доказательств при принятии

основных процессуальных решений по уголовным делам. Москва : Юрлитинформ, 2009. 176 с.

12. Резник Г.М. Внутреннее убеждение при оценке доказательств : монография. Москва : Юрид. лит., 1977. 120 с.

13. Теория доказательств в советском уголовном процессе. Часть общая / Белкин Р.С., Винберг А.И., Дорохов В.Я., Звирбуль В.К., и др.; Редкол.: Жогин Н.В. (Отв. ред.), Злобин Г.А., Каминская В.И., Карпец И.И., Кочаров Г.И., Миньковский Г.М. Москва : Юрид. лит., 1966. 584 с.

14. Теория доказательств в советском уголовном процессе / Авт. кол. : Р.С. Белкин, А.И. Винберг, А.Я. Дорохов и др. ; Ред. кол. : Н.В. Жогин

(отв. ред.) и др. ; Всесоюзный институт по изучению причин и разработке мер предупреждения преступности. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Юрид. лит., 1973. 735 с.

15. Шакиров И.А. Некритическое мышление и гносеология сомнения. *Вестник Башкирского университета*. 2008. Т. 13. № 1. С. 135–137.

16. Шепітько В. Психологія судової діяльності: проблеми теорії та практики. *Вісник Академії правових наук України*. 2004 р. № 3(38). Харків : Право, 2004. С. 161–169.

17. Чорнобай О. Доведення (доказ) і спростування як види аргументації. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2016. № 855. С. 264–273.

The article analyzes the role and significance of doubt in the internal conviction of the investigator, the prosecutor when assessing their evidence in criminal proceedings at the stage of pre-trial investigation.

On the basis of the analysis of the provisions of Part 3 of Art. 62 of the Constitution of Ukraine and Part 4 of Art. 17 CPC of Ukraine grounded the thesis that the doubts contain the psychological and legal constituents and provided their definition. Thus, under the psychological component, it is suggested to understand the internal awareness of the investigator, the prosecutor of the absence of a sufficient set of appropriate, admissible and reliable evidence, which in their totality would point to a person committing a criminal offense. As to the legal point of doubt it is stated that it comes from the psychological component and through the prism of the presumption of innocence obliges the investigator and the prosecutor to make a procedural decision indicating the innocence of the person and generates the relevant legal (procedural) consequences in the form of silent closure of the criminal proceedings at the stage of pre-trial investigation.

It is proved that the investigator and prosecutor's confidence and doubt during the pre-trial investigation in the criminal proceedings can not be static and dynamic. The dynamics of confidence and doubt is determined by cognitive processes in the activities of the investigator and prosecutor in criminal proceedings. In support of this theory, it is noted that every evidence obtained during the pre-trial investigation affects the internal conviction of the investigator and the prosecutor. Depending on the results of the obtained and evaluated evidence, confidence and doubt may increase and vice versa weaken, until the complete transition to the opposite state from confident to doubt and vice versa.

The article states that confidence and doubt have their limits, which give rise to the corresponding legal consequences. Thus, the highest level of confidence in the guilty prosecutor in a particular criminal offense is his internal conviction of the guilty person in committing a criminal offense, which obliges him to send the indictment to court. The lowest limit of doubt is the exhaustion of the possibilities for obtaining evidence of guilt of a person in committing a criminal offense. Such doubt loses the dynamics, becomes static and generates the duty of the prosecutor to close the criminal proceedings.

The authors, who point to a positive role in forming the internal conviction of the investigator of the prosecutor, are supported, since doubts are an important motive force and induce actions, actions aimed at obtaining new knowledge that will enable them to be eliminated and form a sound belief.

Key words: assessment of evidence, internal conviction, doubts in the assessment in the assessment of evidence, interpretation of doubt, consequences of the existence of doubts.

